

BAJAI UJSÁG

Muzeum
nyvtára
Buda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 2-80 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

A yenkik az európai gyarmatvilágban

(v) Az angolszászok betörése a háboru után az európai gyarmatvilágba azok közé a vezércikk-tárgyak közé tartozik, amelyekről ma — a történelmi vajudasok, a hatalmi körkép permanens átalakulásának korszakában — színes regényeket tudnak a pegazusra kapott publicisták. Színes regények a fehércuak színesedéséről, arikai rabszolgasorsba süllyedéséről. Idézzük csak Milotay Istvánnak „Mr. Smith.” című 1924. május 25-ikén megjelent vezércikkéből:

„De hát én itt ülök Mr. Shmith-tel szemben már egy felőrája s várom, mikor fog végre bejönni az Egyesült Államok képviselője, a Népszövetség főbiztosa. Elnézem ezt az amerikai polgárt, kitaposott sárga cipőjében, feircsuszott nyakkendőjével, szinte kopottas ruházatában, amely a tisztviselőszövetkezők eredményére emlékeztet. Figyelem pénz-nélküli mondatait, ahogy szinte félve ül a hatalmas miniszteri fotelben, hallgatam közvetlen kijelentéseit, melyeket sokszor a gyermek és ártatlan férfi mosolya kísér s ahogy az idő mulik, úgy nő előttem Mr. Smith s úgy erzem meg egyszerűsége, szerénysége, szinte kishivatalnokai igénytelensége és ártatlan nevetése mögött annak a hatalomnak nagyságát és öntudatát, amelyet valójában képvisel. Ez a hatalom avatkozott bele Európa sorsába, milliók hadseregeket és hajóhadakat küldve az Ocean tulsó partjáról az óvilágba, egy volt professzornak, egy ugyancsak szürke polgárnak egyetlen intésére. Ez a hatalom ma, miután katonai és politikai végzetét eldöntötte, kezében tartja Európa gazdasági és pénzügyi sorsát is, két világrész országainak, nemzetjeinek, embermillióinak existenciáját. Ilyen tények mellett ugyan mi szüksége volna Mr. Shmithnek és társainak bármi pózra, bármi külsőségre? Micsoda végtelen szánalmat érezhet ez a Mr. Smith a mi boldogtalan kísérleteinkre, amelyekkel a rendőrtisztelgés, a külön lépcsőház és a külön autósám alakjában a hódolat és a hatalom érzetét akarjuk benne ébrentartani?”

Tényleg adódik-e valami külön exotikum, színesebb regény tárgy, mint Mr. Smith kalandjai Magyarországon?

Itt vannak az angolszászok, az óvilág minden pórusában, minden lélekzétvételében érzi jelenlétüket. Hogy jöttek, mit hoztak? A gyarmatosítás sohasem volt filantrop teljesítmény. Geszler-kalapokkal, bálványrombolással, vassal, tüzzel, gázal, csecsebeeséssel, kimustrált áruval, racionalizálással, felsőbbrendű munkamódszerek bevezetésével, egyszerű kizsákmányolással történik. Az angolszászok Kínát ópiummal boddították el, mielőtt birtokukba vet-

ték volna. Európát Wilson üzeneteivel, a kisebbségi kérdéssel, a népek önrendelkezési jogával. Jó gyarmatosító létükre azonban egyben elűntek az európai bennszülött törzsfőnököktől és színes királyoktól: vigyáznak, hogy a nekik vértverítkező tömegek jóerőben legyenek, munkaképesen életben maradjanak. Ezt példázza Fordék németországi föllépése a munkabérek emelése érdekében.

Előttük a franciák tárták fel az európai kapukat a világháboruban. A fegyverbarátság csak nagy ügyvel-bajjal tartott ki a fegyverszünet napjáig és az osztrák-magyar hadifoglyok Franciaországban a titkolt ellenségeskedés, a virágyelven váltott gyűlöletmegnyilvánulások fésői jeleit figyelték meg. A francia lányok a dollárokkal bélt kakegyenruha után futottak honfitársaik nagy megbotráncolására, a vendéglőben a francia katoná 30 szontimot, az amerikai egy frankot fizetett az üveg sörért, a posztoló yenki katoná nem látott, nem hallott, ha hadifoglyok dézsálták az őrzésére bizott élelmszerraktárt, de rögtön odalött, ha franciák cselekedtek ugyanazt. Egy történelmi jelentőségű epizódot is fel lehet jegyezni. A kaki hadsereg kitakarodása előtt a francia kormány sehogy sem akarta a felszámított

áron átvenni az összehalmozott amerikai készleteket, amint az illik egy jólnevelt gyarmati kormányhoz, mire az amerikaiak kiadták a parancsot kat náiknak, hogy fel kell gyujtani a raktárakat. A kikötővárosok előtt itt-ott fellobogtak a tüzek. Párizs gyorsan aláírta a jegyzőkönyvet a vásárról.

A franciák ugyanolyan gyorsan megbánták, hogy az európai szolidaritás megtörésével beengedték az angolszászokat, mint az a magyarországi nagybirtok, amely ahelyett, hogy idebent állt volna helyt érdekeiért, az agrárreform híre beinvitálta a kisántánthadseregeket.

Azóta is a francia politika páneurópa mozgalommal, európai buzakartellel, vámszerződésekkal fogcsikorgatva szervezi a kontinens szabadságharcát a yenkik békés imperializmusának öldöklő térhódítása ellen. Ráébredt, hogy maga is elvesztette a háborut és a konc kihullott kezéből. Csakhogy már késő van, az európai szolidaritást előbb kellett volna kezdeni. Párizs, amikor megtörte azt, elvesztette a jegot, hogy valamikor is annak bajnoka legyen. Az új, egységes Európát Rómában kovácsolja az óriási tűzmester, minden pörölycsapására gejzirként szökik a szikraeső a magasba.

Bisztray Balku Gyuláné a bajai társadalmi egyesületek nevében felhívást bocsájtott ki: „Ne tartsunk névnapokat, hanem azok költségét adjuk oda az inségesek, nyomorgók asztalára!”

A Bajai Ujság ma megkezdí az adományozók névsorának közlését

Csak asszonyi lélekben fakadhatnak olyan színes gyengéd virágok, mint az a kérés szó, amellyel Bisztray Balku Gyuláné fordult a város társadalmához a bajai egyesületek nevében. Az anyák szolidaritása, az anyák szeretet szíve költői megnyilatkozásokat sugall a fölhívás szerzőjének, amiko arról van szó, hogy megmentsük a téli inségtől a nélkülözés által sújtott családokat. A költői lendületet nyomon követi a gyakorlati megoldás: ne tartsunk névnapokat, hanem amit arra költenénk, azt adjuk oda az inségeseknek, a nyomorgóknak. Bajáról indul ki a mozgalom, amely országos vonatkozásokban is nagy eredményeket ígér. A kérés szó a következő: A lombszaggató ősz, a hervadás titkos ölelése, mely az első pillanatban fájbalommal tölti el lelkünket, egy felemelő példaadást tár elénk, hogy meglássuk, kövessük azt.

Elnémult a madár éneke, levetette ékes palástját a piciny virág, a hatalmas tölgy, hogy szerény alázat-tal boruljon le a Teremtő trónusa

előtt s önmagát áldozatul adva, porladásán keresztül éltető elemévé legyen egy új tavaszunk.

Őszben élünk mi is, melyben a megpróbáltatás vihara a lelki és anyagi élet mosolygós, derűs virágait megtépázta s arra kényszerít minket magyarokat, hogy az alázat engedelmességével viseljük sorsunkat. Amiben az egyiket megrabolta a magyar sors, azt enyhítse a másik magyar testvéri szeretete, hogy így egybeforrva az alázatos türes s nemes áldozatkészség, ősznek lombhullásán keresztül titkon tovább szője egy szép tavasz fakadó rügyét.

Ezen eszme szolgálatában és eléréséért a bajai jótékony és társadalmi egyesületek közös elhatározása folytán kérés szóval fordulok városunk társadalmához, hogy a névnapok megváltásával lépünk az áldozatkészség, segítés oltára elé.

Ne tartsunk névnapokat, hanem amit arra költenénk, adjuk oda az inségesek, nyomorgók asztalára s így egy hagyományos, szép szokást, egy nemes és könyörtűlő szeretet-

munkával cserélünk fel. Hiszem, hogy aki szív szerint mérlegeli a kérést, aszerint fog cselekedni is.

Azok, akik valamely egyesület kötelemébe tartoznak, a megváltás összegét juttassák az egyesület, kasszinó stb. elnökének, kik szivesek lesznek nekem átadni. Akik viszont nem tagjai egy egyesületnek sem, azok közvetlenül hozzám juttassák e címen nyújtott adományukat.)

A befolyt összegek hovatfordítását azon egyesületek elnökeivel esz közlöm, melynek tagjai belekapcsolódnak az akcióba.

Hogy a segélyezés összege mielőbb rendelkezésre állhasson, kérem társadalmunkat, hogy a névnapmegváltást lehetőleg előre eszközölje s a névnapartást április 30-ig váltssa meg. S egyben felkérem helyi lapjaink szerkesztősegeit, hogy lapjaikban e célból egy külön rovatot nyitni s tájékoztatás végett a megváltott névnapokat leközlölni sziveskedjenek.

A névnapok megváltásának kezdőpontjául soraim megjelenését tekintsék.

Amint a télnek sírjából a tavaszi napsugár életrekelti a rejtett életét s visszahívja erdők, mezők piciny dalosait, úgy a magyar szív könyörtűlő szeretete, lelkenek éltető napja is vissza fogja hozni az elsiratott, megkönyezett boldogságot, Nagymagyarországot.

Bisztray-Balku Gyuláné.

A Bajai Ujság ma megkezdí az adományok névsorának közlését. Az Americana bajai Conventjének eddig a következő dominusai ajánlottak fel névnap megváltás címén évenként 20—20 pengőt. Gramling Kornél, Rusztek Károly, Gálos R. Bernád, Chobodiczky Alajos, Dr. Albert József, Martin Viktor, Dr. Klenám György, Hoffmann Emil, Mamusich József dr., Őszi Béla, Dr. Gonczlik Kálmán, Dr. Torday Anyos, Balogh Gyula. (Folytatjuk.)

Két hét múlva elkészülnek a bekötő utak

A város utépitési munkaprogramjában szereplő utépitési munkálatok közül ezidőszert a leglényegesebb jelentőségű a csátaljai, jánosalmi, mátéházi bekötő utzakasz épitése.

A nevezett utzakasz munkálatainak odaitélese körül az ajánlatokat felülbíró városi kisgyűlésen hosszadalmas vita keletkezett, végül is megállapodtak abban, hogy a munkát Tamás István szentistváni vállalkozónak juttatják, aki az épitkezést nyomban el is kezdette.

A fontos célt szolgáló utzakasz kiépitése a kedvező idő következtében szépen halad. Ha az eddigi menetelésben tudnak tovább dolgozni, akkor a jánosalmi, mátéházi és csátaljai bekötő ut földmunkálatai előreláthatóan a tervezett két héten belül befejezést nyernek.

Vasárnap kezdődik a reformációs hét Baján

A bajai két protestáns egyház folyó évi október 26-tól 30-ig, tehát holnap vasárnaptól kezdődőleg reformációs hetet tart. A reformációs hétre nagyszabású programot dolgoztak ki és annak meghallgatására az egyházközség valamennyi hittestvérét szeretettel meghívja. A reformációs hét sorrendje az alábbi.

Október 26-án, vasárnap a református templomban „Megostoroz a föld, de felemel az Ur” — címen Kemény Gábor evangélikus lelkész beszél.

Október 27-én, hétfőn az evangélikus templomban Sebestyén Sándor református lelkész a — Reformáció szelleme — címen fog beszélni.

Október 28-án, kedden a református templomban Kemény Gábor evangélikus lelkész. — A lélek igaz szolgálata és cselekedete — címen beszél ;

Október 29-én, szerdán az evangélikus templomban Sebestyén Sándor református lelkész. — A lélek igaz fegyverei — címen fog beszélni.

Október 30-án, csütörtökön a református templomban Kemény Gábor evangélikus lelkész: Felkarolja az Ur a szegények ügyét — címen fog beszélni.

Az említett esti istentiszteletek minden ízben délután 6 órakor kezdődnek.

Október 30-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor mindkét egyház templomában reformációs ünnepi istentisztelet Urvacsora osztással. Október 31-én délután 3 órakor a hősi halottak sírjainak megkoszorúzása a közös protestáns temetőben. Gyülekezés ugyanott.

A Dunántúli és az Alföldi egybekötő dunaföldvári új hidat novemberben átadják a forgalomnak

A háboruutáni idők legnagyobb magyar műszaki alkotása készül el november közepére: a dunaföldvári Dunahíd, amely most már közvetlenül a befejezés előtt áll. Az évek óta folyó munkák széles rétegeknek nyújtottak munkaalkalmakat és kereseti lehetőségeket, mert a földmunkák révén a környék munkástömegei jutottak keresethez, a felszerelési és vasszerkezeti szükségletek pedig a vas- és gépiparnak adtak hosszú időn át foglalkoztatást.

A híd megnyitása óriási jelentőséggel bír a magyar gazdasági életre, mert páratlanul fontos szükségletek kielégítése válik lehetségessé. Figyelembe kell venni, hogy Budapesttől, lefelé a Duna mentén Bajáig, 210 kilométer hosszúságban egyetlenegy híd sem áll rendelkezésre, amely a Duna jobbpartját a balparttal összekapcsolná és ebben a kényszerhelyzetben az átkelést még mindig a primitív időszakok eszközével: kompjal bonyolították le. A dunaföldvári új híd kelet-nyugati irányban fontos kapcsolatot létesít két országrész: a Duna—Tisza köze és a Dunántul között. Az országuti forgalomban is közvetlen összeköttetés létesül, mert a budapest—eszéki állami ut bekapcsolódik a Solt községben végződő dunaföldvár—debrecen—máramaroszigeti állami közutba és ennek következtében egy élénk tranzverzális ut kiépítése teljessé válik.

Wild József a hivatalos jelölt a regőcei kerületben

A *keresztény gazdasági párt budapesti központja csütörtökön döntött a regőcei kerület ügyében és hivatalos jelöltjévé Wild Józsefet tette meg. Wild József ezidőszakra a Margit-sziget részvénytársaság vezérigazgatója, mint vezérkari százados szeszációs pályát futott a világháborúban és annak befejeztével fontos politikai szerepet játszott. A jelölésről értesítették a helyi szervezeteket.*

1924 óta a csonka megyében 104 tantermet és 35 tanítói lakást állítottak fel Az idén hat község 17 tantermet kapott

Kulturális szempontból nem kis jelentőségű a vármegye tanügyi életének rövid hateresztendő alatt eszközölt fejlesztése. Ez idő, tehát 1924 óta a kultuszminiszter iskolaépítési akciója keretében a csonka vármegyében 104 tantermet állítottak fel. A változás oly nagy, hogy a jelenlegi állapotokat tanügyi szempontból a közelmúlttal összehasonlítani nem is lehet. A falvak és a tanyák közönsége a kultura áldásait tulajdonképpen igazán azóta ismeri.

A 104 tantermen kívül szintén a Klebelsberg akciója, vívmánya az iskolaépületek mellé biztosított 35 új

tanítólakás felállítása. Csupán ez évben és az elvégzésre váró akciónak ugyyszólván már a befejezése előtt, 17 tantermet állítottak fel, illetőleg készítettek el. Ugyszintén gondoskodás történt a megfelelő tanítói lakások emelteséről is.

Hat községben építettek az idén iskolákat és pedig Janoshalmán, Tompán, Kelebián, Csikérián, Mélykúton, Csátalján. Janoshalmán egy, Csátalján szintén, Csikérián kettő, Tompán három iskolát építettek fel. A kelebiai iskola építésére újabb zártkörű versenytárgyalást rendeltek el.

Döntött a bíráló bizottság a kirakatverseny eredménye felett A bajai kiállításnak a Magyar Hét csak erkölcsi sikert hozott

Holnap zárul a Magyar Hét. Az ünnepi ruhába öltözött bajai kirakatok még meg-megállíjják a szemlélőt.

A Magyar Köztisztviselők fogyasztási, termelő és értékesítő szövetkezetének pompás kirata előtt szakértő tekintetű éhes gyermekarcok élvezik a Magyar Hét különlegességeit az ötletesen elrendezett dolgokat.

Schnitzer Ernő híres Zsolnay készítményei, gyönyörű csinos vázai, a szép és olcsó porcellánjai mögött elmaradnak a külföldi és a cseh gyárak áruai.

Szépen propagálta a Magyar Hétet a Welchner cég. Százszámra hozatta kereskedésbe a magyar vásznak, gyapjuanyagok, selymek végeit. Izlésesen kiállított cikkei mind magyar készítmények és magyar árut tartalmaz a népszerű Charbuczky üvegkereskedés művészi elrendezett kirakata. Mellette a jó kidolgozású Jungábel cipők is a hazai árut dicsérik.

Pálcics Pál kelmefestő cég megkapó finomságu kirakata Kossuth bronzszobrával hirdeti a Magyar Hétet. Csábi Károly kirakatában szép, tartós selyemárúk bizonyítják, hogy a magyar áru a külföldit túlhaladja.

Bacsányi József értékes ezüst munkái bátran kiállják a bírálatot. Gebhard cég komoly tónusu kirakatában látható ékszeres szintén megérdemlik a megtekintést.

Alapjábanvéve ismételtlen nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a bajai kereskedők és iparosok is egyként dolgoztak a siker érdekében. A Magyar Hét azonban egynek is alig jelentett az átlagot meghaladó forgalom emelkedést. A vélemények majdnem valamennyi részről megegyeznek abban, hogy a Magyar Hét sem tudta az érdeklődést emelni. Talán

egyedül áll a Köztisztviselők Szövetkezeté, ahol a hét folyamán a szép kirakat a huszfélek és borkülönlngességek fokozottabb fogyasztását eredményezte. A szükséges élelmi cikkek kivül azonban alig volt nagyobb árusítás a szokottnál, mert a nagy pénztelenség a közönséget már ugyszólván képtelenné teszi arra, hogy vásároljon, hogy lefokozott igényeit is némileg kielégítse. A bajai Magyar Hét erkölcsi sikere mellett tehát az anyagi eredmény számításba sem vehető.

A kirakatverseny eredménye a következő:

A Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara 3 oklevele: Cserba György, Reich Bernát, Reich Farkas Fiai.

A Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara 20—20 pengős jutalma: Fleischer Mihály kirakatrendező Reich Farkas F. cégnél, Kucsera Márton kirakatrendező Reich Bernát cégnél.

A Bajai Kereskedelmi kaszinó és a Kereskedő Ifjak Egyesülete 10—10 pengős jutalma: Molnár Mancsi ifj. Wagner Antal cégnél, Majoros János Farkas Mihály cégnél, özv. Ágoston Ödönné Nagy trafik, Fischer Lajos Henerári Antalné és Fia cégnél.

Elismerő oklevél: Utry Pál Fiai, Dienst és Illés, Mayer István, Kovács Imre, Bajai Kötszövőgyár, Szabó Ferenc, Bruszt József, Komlóssy János, Székely Leó, Dienst István Fia, Wunderlich Jánosné, Eternit udvar, Farkas Mihály, Diamant Lajos, Henerári Antalné és Fia, Schnitzer Ernő, Meskó Ottó, ifj. Wagner Antal Rt, Gebhardt Dezső, Pollák József, Mi Boltunk Rt. Petrekanits János, Goldberger Étterem, Karbuczky Jenő, Nesselroth Bernát, Horváth Vilmos, Pestuka Ferenc kádármester, Berta József csizmadiamester, Simon Gyula késes, Toma-

sics Gyula, Khin Antal köteles, Wagenblatt János bádigos, Katanics Antal kelekötő, Harbeit Antal szabó.

A rendezőség köszönő irata: valamennyi kereskedőnek és iparosnak, aki a „Magyar Hét” alkalmából kirakatot rendezett, vagy a vásáron részt vett.

Külön köszönet Bruszt József cégnek, aki ötletes és fíradhatatlan agilitásával, a zene vonzerejének felhasználásával a vásár iránti érdeklődést allandóan ébren tarja.

A zsüri sajnálattal állapította meg, hogy az általános gazdasági nyomás 1928 hoz képest a kirakatok számának és ötletességének visszaesésében is visszatükröződik.

Három tigris született az Állatkertben

Az oroszánok lakáshigiéniája

A budapesti állatkertben ismét családi örömeiket ünnepelnek. A Szasa nevű jávai nősténytigris és az Emir nevű him királytigris házasságából ismét három életerős tigriskölyök született. Ez a család nagyon szapora, mert már a múlt évben is három tigriscsemétével ajándékozta meg az Állatkertet, amely most a nyáron adta el az ifjakat hatezer márkáért. Az Állatkertben gondosan vigyáznak az ujszülött tigrisek épségére és a ketrecet, ahol az anya kölykeivel tartózkodik, elkerítették. A napokban egy orix antilop is született az Állatkertben.

Az Állatkert igazgatósága ismét napirendre tűzte az oroszánbarlangok átalakításának ügyét. Tudvalevő, hogy ezek a barlangok nagyon egészségtelenek, hidegek, mert köröskörül és alul is betonból van a barlangok fala és padlózata. Az egészségtelen környezet már több oroszán életébe került, amelyeknek sorsa ezeket a barlangokat jelölte ki rabságuk helyéül. Nadler Herbert igazgató a főváros középítési ügyosztályának szakértőivel megvizsgáltatta a barlangokat és megállapította, miként lehetne azokat megfelelően átalakítani. Eszerint a barlangokat alulról is, előlről és minden oldalról központilag fogják fűteni. A betonpadozatot fapadlóval cserélik ki, hogy az oroszánok ne fektüdjenek a hideg kövön. Felülről is napsugart engednek be a barlangokba és a barlang belsejét fehérre meszelik. A munkálatokat rövidesen megkezdik és az oroszánok egy részét azután kihelyezik a barlangokba.

— Halas, Kelebia és János-halma gyümölcszállítása 230 vagonra csökkent szeptemberben.

A júliusi 406, s az augusztusi 404 vagon gyümölcessel szemben szeptember hónapban 230 vagonra csökkent János-halma, Halas és Kelebia gyümölcszállítása. Hiába, gyenge az almatermés. A tavalyi bőtermést megérik a fák, amelyek pedig trágyázás és még szakszerűbb gondozás mellett minden évben normális termést hozhatnának. János-halmáról elszállításra került 166 vagon, összesen 8812 mázsa gyümölcs, amiből külföldre 146 vagon ment. Az elszállított áruból szilva volt 2321, szőlő 5649, alma 786, körte 31, őszibarack 25 mázsa. Kiskunhalasról elszállítottak 79 vagon gyümölcsöt, a Schneider cég jános-halmi 42 és kelebiai 13 vagonjával együtt összesen 134 vagonnal, 5417 mázsa összességben. Kelebiáról elszállítottak 29 vagon szőlőt, 1272 mázsa súlyban.

HIREK El ne mulassza!

Soha többé ilyen alkalma nem lesz, mint 2 napon, szombaton és vasárnap, mikor **elsőrendű** Rudnay, Iványi Grünwald, Komáromi Kacz, Hermann Lipót, Beányi Viktor stb. olajfestményeket, minden elfogadható áron vásárolhat. Festmények megtekinthetők vételkényszer nélkül. Nemzeti szálloda II em. 50 ajtó d. e. 9—12-ig, d. u. 2—7-ig.

A fogadalmi templom felavatása Nagy-Szeged megalapításának ünnepévé magasztosult Klebelsberg Kunó nagybeszéde a diszpolgári levél átvételénél

Szegeden ünnepek követik egymást. A Szent Imre szobor leleplezésével az altölde katolikus nagygyűléssel párhuzamosan lezajlott a fogadalmi templom felavatása, azzal kapcsolatos városi diszközgyűlés és a diszpolgári oklevél átadása Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszternek. Mindezek az események Szeged nagy történelmi napjait idézték és előrevetették a jövőbe a Magyar Nagyalföld óriási méreteit.

A vízőlön látomása megégyeszer végigborzongott Szeged város lelkén. 1879. tavaszán nagy aggodalom ülte meg Szeged lakóinak lelkét. A kanyargó Tisza árja egyre emelkedett, közeledett a töltések pereméhez és a gát átszakításával fenyegetett. A lakosság éjjel-nappal virrasztott a gátak mellett és erősítette a gátakat, de mindhiába volt: a gát 1879. év március 12-ikén engedett, keresztültört a víz, valósággal elsöpörte a föld színéről a várost. Romhalmaz és holttestek usztak a víz felszínén. Százötveneg halottja volt a katasztrófának, 6000 ház összedőlt és csak 400 maradt meg. Országos gyűjtés indult meg az árvízsujtottak részére és néhány nap alatt 2.834,120 pengő forintot eredményezett. A király március 17-én Szegedre érkezett és ekkor mondta az emlékezetes szavakat: Szeged szebb lesz, mint volt.

A király jóslata valóra vált. Az ujjáépítés nagy erővel indult meg, a kormány Tisza Lajost bízta meg a városteremtő munkálatok vezetésével, aki kitraszirozta a körutakat és a sugárutakat. Ezeknek kellett tarthatat adni. Sok időbe telt, amíg a lakosságba visszatért a bizalom és a hit, hogy a városépítő munka eredményel végződik. Mikor azonban látta az új városalapítás rohamos lépteit, a mindenünnen feleje nyuló kezeket, akkor maga is bizakodni kezdett. Az 1880. november 28-án megtartott közgyűlésen megfogadták, hogy a katasztrófa emlékére templomot építenek. Gyűltek az alapok és 1914-ben megkezdődött az építés

munkája. A fogadalmi templom elkészült és pénteken, e hó 24-ikén felszentelték. Megkondultak a harangok a templom tornyában és az első misét Angelo Rotta, pápai nuncius celebrálta. Az első szentbeszédet Glattfelder püspök mondotta.

Utána diszközgyűlés volt a csanádi püspökség megalapításának 900 éves évfordulójára. Ugyanezen adták át Klebelsberg Kunó kultuszminiszternek a város diszpolgári oklevelét. Eddig a városnak egyetlen diszpolgára Apponyi Albert volt. A közgyűlésen a polgármester méltatta a miniszter érdemeit, amihez az összes pártok hozzászólásaikban hozzájárultak. Glattfelder püspök vezetésével küldöttség ment Klebelsberg Kunóért, akit hatalmas lelkesedéssel fogadtak. Aigner főispán üdvözlőbeszédére a miniszter meghatottan válaszolt. A német metropoliszok, ugymond, akkor emeltek nagy dírmokat, amikor gazdagok voltak, Szeged most teszi, amikor szegény. Ezért megfizet az a nagy, bőkezű, akinek hajlékot emelt ez a legnagyobb katolikus város. Szegednek nagyá kell lennie új ipartelekkel, a megélvők támogatásával. Szeged nagy terhet visel, amikor az egész környék oktatásáról gondoskodik és iskoláiba fogadja a szomszéd községek gyermekeit is. Gondoskodni kell arról, hogy a községek ne csak a város előnyét élvezzék, hanem a terheket is viseljék. A miniszter e kijelentését a környező falvak Szegedhez csatolását jelenti.

Házasság. Krug Irma és Rakonczai Mihály bácsalmási áll. polgári iskolai tanárak Ó-Földeákon házasságot kötöttek.

Kiküldetés Rómába. Dr. Bárd János papnövendék megrongált egészsége miatt egyházi hatóságok intézkedése miatt nem Rómában, hanem a kalocsai hittudományi főiskolán folytatja tanulmányait. Helyébe a híres Német-Magyar Intézet növendékei közé egyházmegyénk főpásztora Ud-

vardy József növendékpapot küldte. Az új germanikus — így hívják röviden a nevezett intézet lakóit — bácskai ember, bácsalmási születésű október végén indult meg három magyar fiúval az örök városba, ahol a viaghírű pápai Gergely-egyetemen végzi tanulmányait. Az egyetem új, hatalmas épülete most készült el. Nov. 4-én lesz az ünnepélyes felavatása, melyen a pápa, külön legátussal képviselteti magát.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Varjas Margit helyettes, óradijas tanárnót a siofori áll. polgári iskolától a bácsalmási áll. polgári fiú- és leányiskolához helyezte át. Az új tanárnő a jövő héten kezdi meg működését Bácsalmáson, ahol így tíz tanerős lesz az áll. polgári.

Közép és elemi iskolai tankönyvekben állandó raktár van az Új Élet R.-T. könyvkereskedésében.

Felépült a máriakönyői kápolna. A népszerű máriakönyői kegyhely és a bajakörnyéki lakosság leglátogatottabb kiránduló helyének kápolnaépítése befejeződött. Az eredetnél jóval nagyobb terfogatúra emelt kápolna teljesen elkészült. Szép hangulatos építésével kellemesen fokozza a kedves benyomást. Az előtérben külön kis részszel felállított torony igen poétikus hatása. Most már csupán a kápolna kifestése hiányzik, ezt azonban csak tavasszal, kedvezőbb idő esetén lehet eszközöltetni. P. Jugh Miklós szentferencendi plébános, aki már annyi értékes, szép alkotással növelte a személye iránti rokonszenvet és megbecsülést, ezzel az újítással ismét nemes munkásságról tett bizonyítékot. Nemcsak a város, hanem a bucsulátogató falvak lakossága is örömmel veszi tudom sul a kegykápolna kiépítését és bizonyos, hogy Máriakönyő a jövőben még nagyobb, népesebb tábort vonz, mint eddig.

Három napig tart a baromfi-kiállítás. November végén nyílik meg és három napon át tart a fajbaromfi-galamb és nyútenyésztők egyesületének nagyszabású bajai kiállítása. November 23-án, 30-án és december 1-én a Központi szálloda több helyiségében tartják az érdeklődéssel várt kiállítást a méhészközöls gazdák közreműködésével.

Vaskuton elrendelték az ebzárlatot. Jelentették, hogy Vaskut községben az elmúlt napokban veszett kutya garázdálkodott és több embert megmárt. A helyszínen kiszállt a járási állategészségügyi hatóság és elrendelte a kilencven napos ebzárlatot.

Megtartották a helyszíni bejárást a jánoshalma-illancsi közut kiépítésére. A vármegye utépítési programjában szereplő jánoshalma-illancsi közut 5 km utszakasz kiépítésére megtartotta az állam-mérnöki hivatal a közigazgatási helyszíni bejárást. A helyszínen az államépítészeti hivatal részéről Bence Béla műszaki tanácsos jelent meg, a vármegyét Schick Ernő II. főjegyző a földmívelésügyi minisztériumot Drechsler Nándor főmérnök képviselte. Megjelent kívülük Körmeny Péter gazdasági főfelügyelő az érseki uradalom részéről Emszt Antal főmérnök, azonkívül Bárány Etele erdőfelügyelő és a községek érdekképviselete. A bizottság a nevezett bejárást október 23-án eszközölte.

A tdkarékosság az az út, amely a jóléthez és boldogsághoz vezet

Vége a nyárnak...

Messzire járnak a fecskék,
S a gólyák, messze...
Hullnak a lombok a fákról,
S nincs mi növszse;
Itt az ősz sárgulnak egyre

A tarka lombok,
Szél fú, s a letarlott réten
Búsán bolyongok.
Elmultak a csendes esték:
Vége... a nyárnak!

Nekem is menni kell — látom,
Engem is várnak...

PÁZMÁNY ANDRÁS

Találkozunk

Találkozunk olykor valakivel,
ki egykor édes volt előttünk;
s várjuk: szép álmunk tán szívünkre lel,
mit hajdanán kettesbe szőttünk...

Barátunk volt, vagy ideálunk,
de most oly más, oly ismeretlen!
S pár köznapi szót váltva állunk
zavartan némán mindaketten...

Valami ottmaradt a multba,
mi szétválasztja már utunk:
egy rózsza, rég a porba hullva,
egy dal mit többé nem tudunk...

Memnon

Ormon vagyok, De oly rideg, kopár.
Hiába hullt, mely fölviit, a verejték.
Terhemből útközben sokat elejték,
Mi színes volt és drága, mint opál.

Kincses batyuja kilüvült vállamon,
Mit rárakott hajdan dús ifjuságom.
Lelkem kopott lett vérző bús tusákon,
Már nem notázom és nem álmodom.

Szép örömeiktől itt fenn kitesztva,
Állok magamban, szürkén, mint a szikla,
Mely szomorú pillantást hint a síkra.

Igy int felém az Élet messze fénye;
S míg belenézek nevető szemébe,
Felsír szívem, mint Memnon közenéje.

SZAMOLÁNYI GYULA

Krisztus királyságának ünnepe. A belvárosi plébánia templomban holnap vasárnap Krisztus Király ünnepét a hagyományos méltó fényvel fogják megünnepelni. Délután 5 órakor a szent beszédes litánia keretében pedig ismételen felajánlják Jézus Szent Szívének a katolikus családokat.

Szent Imre triduum Baján. November 3, 4, 5-én, hétfőn, kedden és szerdán a belvárosi plébánia templomban Szent Imre triduumot tartanak. Minden délután 5 órakor szentbeszédes ájtatosságok lesznek. Szerdán Szent Imre ünnepén reggel 7, 8 és 9 órakor miséken az ifjuság és a hívek a szentségekhez járulnak.

A nyugalmazott közalkalmazottak alakulójában lévő országos egyesületének bajai csoportjához tartozó tagtársaimat a folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó emeleti helyiségében tartandó értekezletre meghívom. Tárgyak: Beszámoló a mohácsi országos gyűlés lefolyásáról. Indítványok. Amler Antal ideigl. ügyvivő.

Áramszünet. A közüzemek igazgatósága értesíti a város áramfogyasztó közönségét, hogy folyó hó 26-án, vasárnap reggel 9 óratól előreláthatólag 14 óráig különböző hálózatfenntartási munkálatok elvégzésé céljából áramszünet lesz.

Drágább van, jobb nincs! Az 1930-as Morris Oxford Six

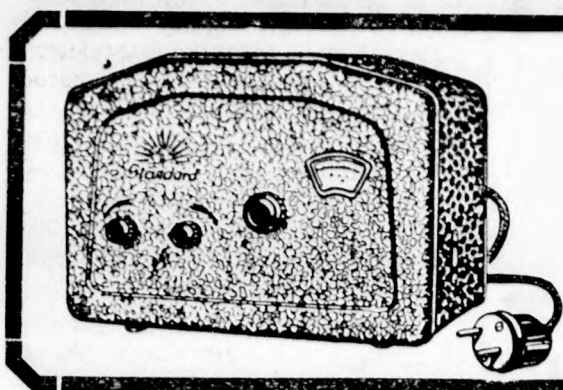
a hathengeres kétliteresek legjobbjá.

Finger typ controll, hidraulikus fékek, triplex üvegezés stb.

Áraink, hitelfeltételeink a legjutányosabbak.

kérjen felvilágosítást, ajánlatot:

Morris Autók Képviselete Budapest, VI., Andrássy-ut 28.

STANDARD RÁDIÓ- készülékek Brusztnál!

Baja, Szent István-tér 4. — Telefonszám 255.

termelni. A bejelentésre azért van szükség, hogy a kamara a Lentermelő Iránító Bizottsággal karöltve előre gondoskodhasson a lenmag értékesítéséről. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara.

A Katolikus Népszövetség 1931. évi naptára megjelent. A Katolikus Népszövetség 1931. évi naptára, mint a Katolikus Népszövetség tagsági illetménye magyar és német nyelven megjelent és annak egy példányszáma mutatványképpen szétküldött a helyi szervezetekhez. A naptár a magyar katolikus nép legértelmesebb naptára. A katolikus mozgalmi élet vezetőinek tollából világos feleletet ad a katolikus, a közéleti és gazdasági kérdésekre. Nagy példányszámmal jelentős tényezője a katolikus népkultúra fejlődésének. Megtárgyalja a mai magyar és katolikus élet kérdéseit. Cikket írt bele többek között Szmeccsányi Lajos egri érsek, a Katolikus Népszövetség elnöke, Ernszt Sándor a Katolikus Népszövetség alelnök-vezérigazgatója, az új neppolitikai miniszter, Fröhvirt Mátyas országgyűlési képviselő, Rt. titkár, Szoják Géza, Borján Ferenc és Verseghy Károly titkárok, dr. Rozmann József, dr. Borján Alfred, Tóth Balázs plébánosok, azonkívül szép elbeszélések, érdekességek, hasznos tudnivalók és sok szép kép díszíti és teszi változatosabbá a nagyon szép kiállítású és gazdag tartalmú naptárt. A Katolikus Népszövetség naptárát a tagok évi 1 P. tagsági díj fejében kapják, s ezee egyúttal természetesen a Népszövetség szervezeti és népszolgálati előnyeit. Külön évi 1 P. tagsági díj fejében szerezhetik meg a havi füzeteket (évi tíz füzet) melyeket számonként 10 fillérjével is lehet megszerezni. Lehet ki-küldeni csak a naptár vagy csak a füzetek révén tagja a Népszövetség, vagy együttesen a naptár és füzetek révén évi 2 P. tagsági díjjal. A naptár révén tagul jelentkeztek kívánatra egy füzetpéldányt kapnak a füzetszolgálat megindításáig az eszközök.

A vezető cég

fűszer, gyarmat, csemege, konzerv- és italárú különlegességekben

őzv. Henerary Antalné és Fia

Baja Vörösmarty Mihály-utca 4. szám (a zirci rendház mellett.)

Telefon: 70. Telefon: 70.

Tisztviselőknek és könyves vevőknek közismerten elsőrangú áru vásárlása esetén lényeges visszatérítést ad.

~~~~~

A „Ruca” tejrekordja. Nemrégiben írtunk arról a magyar fajú tehénről, amely naponta negyven kilógram tejet adott, ami évi hét-száz kilógram vajt ermelésnek felel meg. Most újabb rekordról érkezik hír. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör tanulmányi kirándulást rendezett Jobbaházi Dóry Frigyes magyar királyi gazdasági főtanácsos

paradicsompusztai, tolnamegyei gazdaságába Diósy Endre, a kör társelnökének vezetésével. A gazdatiszteknek Pavlicsek Adorján szarvasmarhatenyésztő-egyesületi igazgató mutatta meg a Dóry gazdaság híres tehénésztét, amelyet ma már egész Európában ismernek. Ez a mintagazdaság néhány év alatt annyira fejlesztette és nemesítette tehénésztét. Ezek között van a híres Ruca, amelynek évi tejhozama a 15.800 kilógramot is meghaladta, a legmagasabb napi tejhozama pedig 53.8 kilógramm tejt volt. Nem kisebb csodálkozással nézték a kirándulótársaság tagjai a gazdaság sertés-tenyésztését is, amely mangalica-keresztezősekkel nagy természetű, erősen fejlett, egészséges utódokat nevel. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör rendes ülését is a Paradicsompusztán tartotta meg.

A Pesti Tőzsde új számában cikket írtak dr. Chorin Ferenc, dr. Myulász János, Fenyő Miksa, dr. Halom Dezső, dr. György Ernő, dr. Temesváry Imre, dr. Schiller Ottó, Vikár Géza, H. Brázay Zoltán és mások. Szenczációs információkat közöl a lap a Földhitelbankról, a téglakartelről, a HEV-ről, az új Investment Trustról, a Vásárpénztárról, az olcsó szövetekről. Érdekes textil, biztosítási, vas és gépipari, árupiaci, autómelléklet egészíti ki a lapot, amely 4 oldalas képes melléklettel is közöl. Ára 40 fillér.

Irredenta összeesküvés bikaesekkel. Megint egy „összeesküvés” tárgyaltak a Brassói lapok. Még régebben történt, hogy a torontalmegyei Cseke községben Obrad Komanov nevére paraszti földjén valamilyen kommunista röprakatot talált a kukorica között a csendőrség, amiből rögtön megszületett egy kommunista összeesküvés, melynek fővádlottja a szőbenforogó Komanov lett, hiába tagadta, hogy bármi köze is volna a véletlenül az ő földjére került röprakatokhoz. Komanovot szokás szerint mu kába vették a csendőrségen és szigurancián, és ezúttal egyenesen közpéki módszert alkalmaztak, a szőbenforogó értelmében kerékbe törték, mire aztán engedelmesen minden vádat magára vett és elolvasatlanul szónéklül aláírta az elébe tett jegyzőkönyvet. Ebben a jegyzőkönyvben pedig a temesvári szigurancia teljesíthetetlen okokból az összeesküvés szálait a temesmegyei szinmagyar Végvár községre is kiterjesztette. A jegyzőkönyv-vallomás alapján aztán 30 magyar végvári gazdát is lefű, attak a csendőrséggel, hogy „kommunista és irredenta” összeesküvést szűttek. Megfelelő tortura után természetesen ezek is magukra vállaltak mindent és aláírták a szigurancia által eléjük tett jegyzőkönyvet. Most aztán a temesvári törvényszék valamennyi vádlottat felmentette azzal, hogy „a puskatussal, bikaesekkel és ökölkel kényszerített beismerő vallomást az államellenes összeesküvés bűneselekményéről a bíróság nem veheti figyelembe.

Pestis egy német hajón. Párisból jelentik: A „Heinrich Arp” hamburgi gőzös Németországból sárga zászlóval a fedélzetén futott be Fécamp kikötőjébe. A fedélzeten egy ember pestisben meghalt, tíz betegen tekszik. Részletek még hiányoznak. A hajót vesztegár alá helyezték.

Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A takarékos ember élete nyugodt, boldogság, a pazarlóé hányatott szenvedés.

Műhímzőnők!

A Weiss Manfred Acél és Fémművei r.-t.,

hogy varrógép lerakatosait el-láthassa művészi kivitelű propaganda anyaggal, alkalmazni óhajtt elsőrangú műhímzőnőket, akik eredeti **Csepel**, vagy eredeti **Pfaff** varrógépeken beigazolható gyakorlattal bírnak és szakmájukban **elsőrangú termékainak** a következő **műhímzési munkálatokban**:

áposóltésű vagy virág, aszúr, kockás vagy csipkeöltéses, betű vagy monogram, applikációs, hardanger, grainir vagy homoköltésű, smyrna, point laco, vagy szalag, madeira, vagy fehér, perzsa aszúr, fillet tömőmunka, richelieu, vagy renaissance arabs és szines hímzés.

A műhímzőnők részben a fővárosban, részben vidéken nyerne elhelyezést és **minden társadalmi osztály** tagjai jelentkezhettek.

Levelek eredeti okmányok nélkül Weiss Manfred Acél- és Fémművei r.-t. Budapest, V. Mária Valéria-utca 17. sz. alá címzendők.

Aki a takarékoságot gyakorolja, követendő példával szolgál embertársainak.

SPORTHIREK

Vasárnap a második derbi kerül eldöntésre Baján.

Az utolsó bajnoki mérkőzések meghozták a hűvös, esős őszi időjárást. Míg az eddigi mérkőzéseknek csaknem kivétel nélkül gyönyörű napsütés kedvezett, az utolsó fordulókat valószínűleg sáros pályán, hűvös őszi időben bonyolítják majd le a csapatok. Előreláthatólag már a második számú derbi sem kerülhet már száraz pályán eldöntésre, amely pedig még fokozza a BTSE—SBTC mérkőzés amugy is nyílt jellegét. Ezenkívül csak még két mérkőzést alszolvalnak a felek. Mindkettő bajai csapatot állít nehéz feladat elé, annál is inkább, mert idegenből kellene a pontokat elhoznok.

A vasárnapi mérkőzések közül legnagyobb érdeklődés a BTSE—SBTC bajai találkozását kíséri. Két nagymultu egyesület, az egyik többszörös bajnok, a másik az örök rivális. Együtt harcoltak a pécsi osztályban, döntő mérkőzések mindig izgalmas csatát eredményeztek. A két csapat hat találkozásából kétszer került ki a BTSE győztesen, két alkalommal az SBTC győzött és kétszer eldöntetlenül mérkőztek. Legutóbbi mérkőzésük 0:0 arányban végződött. A bajnoki lista vezetője és a tavalyi bajnok találkozása ez-uttal még fokozottab érdeklődésre tarthat számot, mert feleletet ad arra a kérdésre is, hogy Baján tartható-e a bajnokság, vagy idegenbe viszik azt. A Turulnak minden körülmények között győznie kell, ha nem akar leszakadni a vezetőktől. A tolnamegyei csapatnak a csatársora, a Turulnak a halvesora a legjobb része, a két csapatrészt harca fogja eldönteni a mérkőzést.

Tipp 1:1.

A bajnokság állása 1930. október 5-én.

csapat neve	ját-szott	győ-zött	vesz-tett	dön-tetlen	golarány	pont-szám	
1. Simontornyai BTC	—	8	5	1	2	15:7	12
2. Bácsalmási SC	—	7	5	2	—	18:4	10
3. Bajai MTE	—	7	3	1	3	13:4	9
4. Bajai Turul SE	—	7	3	1	3	9:5	9
5. Bajai SE	—	8	4	3	1	13:8	9
6. Szekszárdi Turul SE	—	7	3	2	3	14:8	8
7. Bajai Bácska	—	6	2	3	1	12:11	5
8. Bátaszéki TC	—	9	1	5	3	9:18	5
9. Szekszárdi Törekvés SE	—	8	1	5	2	5:20	4
10. Mohácsi TE	—	7	1	5	1	6:29	3

SALVATORFORRÁS a vese, hólyag, reuma gyógyvize

A húgysavas csapadékok feloldja és nyének képződését megakadályozza a reuma tájalmakat megszünteti a vese- és hólyaghomokot eltávolít a cukorbetegék gyógyítale.

Üzletvezetőség: Budapest, Erzsébet tér 1. sz.

Szekezsárdon az előkelő helyet elfoglaló BMTE jóformán legnagyobb feladatát oldja meg. Hogy sikerül-e arra majd a mérkőzés ad feleletet. A kitűnő szekezsárdi csatárok nehéz munkát adnak a bajai védelemnek és lényegesen jobb játékot kell produkálni a BMTE csatárhoz, ha ponttal és különösen ha pontokkal akarnak Bajára jönni. Bár a munkások csapata feltűnően jól szerepelt ez évben, mi ennek ellenére a Sz. Turul győzelmét tippeljük, annyival is inkább, mert a bajnokjelölt Sz. TSE is rászorult a győzelemre.

Tipp: 3:1 a Sz. TSE javára.

Mohácson az utolsó hely birtokosa is bajai csapatot lát vendégül. A gólkörder MTE védelem valószínűleg a Bácska gólokból is kivézi részét. Az MTE jelenleg a bajai osztály leggyengébb képességű csapata, így még otthonában is bajosan akadályozhatja meg a Bácska győzelmét. Ha azonban a bajai játékosok a második félidőt olyan szív

nélkül játszik, mint azt tapasztaltuk a legutóbbi mérkőzéseken, könnyen érheti őket a kemény MTE játékosok részéről meglepetés.

Tipp 2:1 Bácska javára.

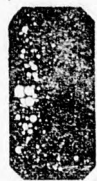
ÉRTÉKESÍTÉSRE

Lé a legmagasabb napi áron való eladásra azonnali elszámolás mellett átvesszünk az ország bármely részéből bármely mennyiségben mindennemű

terményeket, zöldség és főzelékféléket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, makot, diót, baromfit, tojást, hízó és vágó állatokat vásárcsarnoki és fiók elárúsító helyeinkre és külföldi exportra. Küldeményekről előzetesen sürgönyileg vagy levélben értesítést kérünk.

CONCORDIA

Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezet,

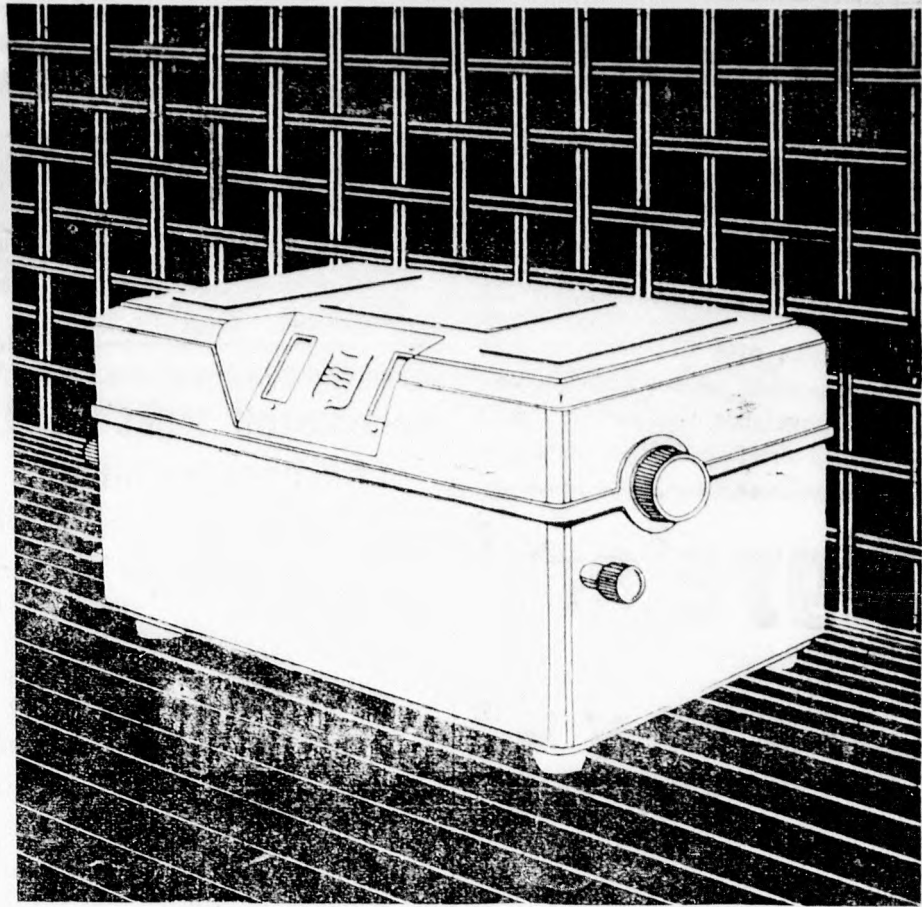

Budapest, József körút 30
Áruküldeményeknél: Vasútállomás Budapest, Központi Vásárcsarnok. Telefonszám: József 376-45. Érdeklődésnél válaszbélyeg.

Közgazdaság.

Az Országos Ipartanács előtt panaszkodnak a vendéglősök a sörkártya árdiktatúrája miatt.

Az Országos Ipartanács állásbízottsága vizsgálta tárgyként teszi az ország ipari viszonyait, és ezért iparáganként adatgyűjtést végez. Az Országos Vendéglős Egyesület amelyhez szintén intézett ilyen értelemű megkeresést, válaszában panaszt tesz a sörkártya ellen. Azt mondja, hogy a kártya a legszigorúbb formában kezeli a vevőket, az árakat egyoldalú akarattal diktatórikus módon állapítja meg és an-

Én is Philips rádiót veszek!...

Az új Philips „Mestermű” 2531 teljesítménye a legkifinomultabb izlésű zeneértő számára is élvezeti! A készülék ára 484 pengő. Részletre is beszerezhető. Philips jótállás és Service. Kérjen leírást

nak ellenére, hogy a főbb teherelési anyag az árpa ára legalább ötven százalékkal esett, a sör árát ma is azon a nívón tartja amelyen régen volt. A kártya a vevőket odaköti az egyes gyárakhoz és lehetetlenné teszi, hogy egyik gyár vevője a másik gyárban is vásárolhasson. A mindjobban eladódott ita mérek túlnyomó részét kölcsönök nyújtásával teljesen megkötötték így szinte korlátlan hatalomra tettek ezekkel szemben. Ilyen körülmények között az italmérők nemcsak szolgáltatva a kártyák, az árak változatlanul nagy csapadék káros hatása a fogyasztás nagymértvű csökkenésében nyilvánul. Ez rendkívül érzékenyen érinti az italmérőket, akiknek terhei legnagyobb részben régiiek. Csak akkor remélhető javulás, ha vagy teljesen megszüntetik a kártyát, vagy erő-

lyes törvénnyel jobb belátásra kényszerítik. Míndenetre hatásos eszköz lenne egy kártyaellenes sörgyár-fellátás, amely az aru minőségével és mérsékelt áraival a kártya hatalmát egykettőre megtöri. Az egyesület ezenkívül a belfogyasztási adó sikk nélkül dolgozó italmérők forgalmi adója eltörlését, a borba tyuzás eltörlését, a kereseti és jövedelmiadó mérséklését, továbbá a korlátolt italmérési engedélyek számának megrögzítését és a gyümölcsössz forgalmának szabályozásáról szóló rendeletek hatályon kívül helyezését kéri.

Laptulajdonos Uj Elet nyomda r. t.
Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető
DR. MAMUSICH JÓZSEF.

Nincs jobb, mint az eredeti

Unio

amerikai rendszerű főtűző kályha. Egész lakását egy kályhával fűtheti!

Gyártja TL ANT: OEAL vasöntőde és gépgyár r. t. Budapest VI. Asztalos Sándor u. 9. Képviselet és bizományi irodák t:

Salamon Sándor, Baja

Kérjen árjegyzéket és szakemberünk díjtalan látogatását:

Figyelmeztetés: Eredeti amerikai kályha nincs forgalomban! Csak amerikai rendszerű magyar és cseh gyártmányok kaphatók. Magyar ember csak magyar kályhát vásárolhat!

Mind n da abört teljes szavatosságot vállalunk!

Sok száz referencia!

BÉLYEGZŐGYÁR

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 17.

TELEFON: AUT. 228-95.

Vésések-Táblák-Vignetták

U—R—A—N—I—A

1930. okt. 25-én, szombaton d. u. 6 és fél 9-kor, vasárnap fél 4, 6 fél 9-kor.

A világ legszebb néma filmje reprimben. Az UFA filmgyár mesteri alkotása.

HINDU SIREMLÉK

a legizgalmasabb filmregény 2 részben 20 felvonásban. Mindkét részt egy előadásban mutatjuk be.

Főszerepben: OLAF FÜNS, MIA MAY és CONRAD VEIDT.

Tekintettel a film nagy terjedelmére kísérő filmje csak egy hirdető.

Pontos megjelenést kérünk.

Pontos megjelenést kérünk.

Apró hirdetések.

Keresek megvételre legalább 3 szobából álló modern házat. Cim a kiadóban.

Egy modern új gyönyörű komplett ebédő eladó. Cim a kiadóban.

Cserkész utca 6 számú új házban 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel november 1-re olcsón kiadó. Ertesítést dr. Dely István ügyvéd ad.

Figyelem!

Ertesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Baján 28 év óta fennálló első

„Hattyú”

Gőzmosodámba

elő állított **ing és gallért Baján**

a legolcsóbban és legújabb módszerszerint tűkör fényesen lesz előállítva.

Törés kizárva gallér tisztítás drb. kint 10 fillér, azonkívül mindenféle

fehérneműt a legolcsóbban tisztítok és mindentéle fehérnemű tisztítás 8

napon belül el lesz készítve.

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Maradok tisztelettel

Antal B.

Péter Pál utca 1. a plébánia templom mögött.

ÉRTESÍTÉS

Ertesitem a nagyérdemű hölgy közönséget és m. t. vevőimet, hogy a városháza épületében (volt Türkl és Morgenstein féle helység). **LÖ-
VENSTEIN** női ruha üzletében

kalapszalonomat

megnyitottam, ahol a legújabb modellek és a legsikkesebb bécsi kreációkat raktáron tartom.

Mérsékelt árainról ezután is biztosítom nagyérdemű vevőimet.

Szíves támogatást kérve maradtam tisztelettel **Madame Kalapszalom**

G. ENGELMANN MÁRIA.

KALOR

a kályhák királya

előnyösen

beszerezhető

UTRY-nál.

Telefon : 280. Erzsébet kir.-utca 38.

Ertesítés.

Megérkeztek a szőregi **ELSŐRENDŰ**

fajgyümölcsfáim

Kollár-féle vendéglőben lesz kiárúsítva

Bajai tej és vajüzem

(ROSENFELD)

(Takarékpénztár-utca 1.)

Telefon : 84. (udvar) Telefon : 84.

ajánlja legjobb minőségű

palackozott teljes tejét,

házhoz szállítva

literenként 24 f. csarnokban átvéve 22 fillér árban.

Naponta frissen készült teavaj, kg-ként 4 P. 10, 20, 50 dkg. csomagban

Friss turó kg-ként . . . . . 0.40 P.

Tejszín literenként . . . . . 2.50 P.

Tejfei literenként . . . . . 1.60 P.

fölözött tej (kitűnő, baromfiaknak és malacoknak, literje 5 fillér.)

Legkisebb mennyiséget is házhoz szállítunk.

Tessék egy próbát tenni!

~~~~~

Ertesítés.

Vanszerencsém tisztelettel értesítenéi Baja város n. é. közönségét,

hogy augusztus hó 1-én Baján, a Mátéházi-u. 22. szám alatt egy jobb

zsáneru

kifőzést

nyitottam

ahol a legkényesebb igényeket is kielégítem, mivel a tengerparton 10

évig penzióm volt.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Kovácsévics Zsigmond.

Mérsékelt árak!

~~~~~

Ejjeli

szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva

okt. 20-tól okt. 27-ig

Gyarmati Emil

Dr. Makray László

gyógyszertára.

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS

SZAKSZERŰEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZE. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

Nyomatott az „UJ ÉLET” r.-t. könyvnyomdájában Baján.

Ha még nem vett kiváló
önborotva pengét
olcsón, úgy forduljon
UTRY-hoz.

Baja. Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon : 280.

LAKY

bérautója
megrendelhető,
helyben és vidékre

Telefonszám : 375.

Vásároljon
az „Uj Élet“-ben.

**GRAND
HOTEL**

PARK

NAGYSZÁLLODA

**BUDAPEST,
VIII. BAROSS-TÉR 10.**

Családi szálloda a Keleti pályaudvar

érkezési oldalával szemben. 200 szoba,

központi fűtés, melegvíz, fürdőszobák.

Előzékeny kiszolgálás. Kényelmes, minden fölösleges luxus nélkül. :—:

MÉRSÉKELT ÁRAK.

Legolcsóbb papirbevásárlási forrás
Baján az Uj Elet r.-t. papirüzlete